

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119200868
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4119200868.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: V. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Q. XX, zastúpený JUDr. Namir Alyasry, PhD., advokát, so sídlom Nitra, Štúrova 43, IČO: 42 180 520 proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, o odvolaniach žalobcu aj žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 28. októbra 2021 č. k. 19C/6/2019-469 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15 680,- eur, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I.). Súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol (II.) a rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (III.). Rozhodnutie odôvodnil čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, § 27b, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. e), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 8 ods. 5 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 12. 2008 a zistil, že na základe uznesenia vyšetrovateľa Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Západ, Oddelenie vyšetrovania zo dňa 11. 10. 2005 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 252 ods. 1 písm. a), b), ods. 5 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že žalobca spolu s obvineným Q. V., nar. XX. XX. XXXX v K. mali priviesť zo škandinávskych krajín a Nemecka na územie Slovenskej republiky osobné motorové vozidlá opatrené odcudzenými evidenčnými číslami z iných vozidiel a motorové člny, o ktorých mali vedomosť, že boli odcudzené v uvedených štátoch, pričom s cieľom zatajiť ich existenciu a pôvod si zabezpečili a použili falošné faktúry, kúpnopredajné zmluvy, technické preukazy a iné doklady k tomu potrebné, aby tieto previedli na seba a iné osoby a týmto konaním získali pre seba a iného finančný prospech najmenej vo výške 5 000 000,- Sk. Voči uzneseniu o začatí trestného stíhania podal žalobca sťažnosť, ktorá bola zamietnutá. Žalobca bol následne uznesením sudcu pre prípravné konanie tunajšieho súdu sp. zn. 3Tp/194/2005 zo dňa 13. 10. 2005 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písmeno a), c) Trestného poriadku s tým, že lehota väzby začala plynúť dňa 11. 10. 2005 o 6.00 hod. a väzba sa vykoná v Ústave na výkon väzby Nitra. Voči predmetnému uzneseniu o vzatí do väzby podal žalobca sťažnosť. Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 3Tpo/21/2005 zo dňa 20. 10. 2005 sťažnosť zamietol ako nedôvodnú. Počas trvania väzby žalobca opakovane žiadal o prepustenie z väzby. Žiadosť

žalobcu o prepustenie z väzby bola zamietnutá uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 3Tp/3/2006 zo dňa 20. 01. 2006. Ďalšia žiadosť o prepustenie z väzby bola zamietnutá uznesením sp. zn. 3Tp/92/2006 zo dňa 25. 07. 2006. Žalobca bol prepustený z väzby na slobodu uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Nitra zo dňa 14. 03. 2007 č. k. 3Tp35/07-18. Podľa potvrdenia o prepustení z výkonu väzby zo dňa 14. 03. 2007 väzba žalobcu trvala od 11. 10. 2005 do 14. 03. 2007, t. j. celkom 517 dní. Dňa 26. 06. 2006 podal žalobca Generálnej prokuratúre SR sťažnosť na priebeh prípravného konania, v ktorej poukázal na nedôvodné držanie vo väzbe a pomalý priebeh prípravného konania, ďalej uvádzajúc, že počas celého trestného konania neboli produkované žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých vyplýva dôvodná obava naplňajúca zákonné dôvody pre vznik alebo trvanie väzby. Trestné stíhanie vedené voči žalobcovi bolo zastavené až uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra sp. zn. Kv 1/13/4400-27 zo dňa 31. 01. 2018 podľa § 215 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že nebolo preukázané, že skutok, ktorý bol žalobcovi kladený za vinu, žalobca spáchal. V odôvodnení predmetného uznesenia prokurátor konštatoval, že v danom prípade absentuje obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu, a to jeho subjektívna stránka, teda úmysel zatajiť a zakryť pôvod vozidiel a člnov v trestnom čine tým, že tieto vozidlá a člny obvinení previedli na seba za účelom ich ďalšieho predaja. Žalobca dňa 21. 08. 2018 adresoval žalovanej žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa § 15 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z., dožadujúc sa náhrady škody vo výške 201 303,50 eura s poukazom na rovnaké skutočnosti, ako sú uvedené v podanej žalobe. Z prípojenej doručky vyplýva, že táto poštová zásielka bola žalovanou prijatá dňa 22. 08. 2018. Listom zo dňa 10. 01. 2019 žalovaná reagovala na žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody tak, že žiadosť zamietla ako nedôvodnú, majúc za to, že zákonné dôvody a zákonné podmienky na uspokojenie uplatňovaných nárokov neboli dané. Z tvrdenia žalobcu mal súd preukázané doručenie tejto písomnosti dňa 14. 01. 2019.

1.2. Z listiny o prepustení zo štátneho zväzku Slovenskej republiky vydanej Krajským úradom v Nitre dňa 19. 10. 2001 vyplýva, že žalobca bol zo štátneho zväzku Slovenskej republiky prepustený podľa § 9 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve dňom doručenia predmetnej listiny. Ministerstvo vnútra SR, sekcia verejnej správy, odbor štátneho občianstva žalobcovi dňa 28. 03. 2007 na jeho žiadosť o udelenie štátneho občianstva uviedlo, že vzhľadom k tomu, že žalobca nespĺňal zákonom stanovené podmienky pre udelenie štátneho občianstva podľa vtedy platného zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve, muselo by ministerstvo vnútra jeho žiadosť zamietnuť a vydať rozhodnutie o neudelení štátneho občianstva s tým, že novú žiadosť bude môcť žalobca podať najskôr po uplynutí jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti zamietavého rozhodnutia. Ministerstvo tu ďalej poukázalo na navrhovanú novelu zákona č. 40/1993 Z. z. a žalobcovi bolo odporučené, aby žiadosť o udelenie štátneho občianstva, ktorú podal dňa 15. 08. 2005, vzal späť. Žalobca dňa 10. 04. 2007 ministerstvu vnútra oznámil, že žiadosť o udelenie štátneho občianstva berie späť.

V odpovedi Prezídia Policajného zboru, Útvaru hraničnej a cudzineckej polície zo dňa 02. 07. 2013 na žiadosť žalobcu o vydanie cestovného dokladu sa konštatuje, že Oddelenie cudzineckej polície evidovalo žalobcu ako osobu bez štátnej príslušnosti, bez trvalého pobytu, s udeleným tolerovaným pobytom na adrese Metodova 13, Nitra. Tolerovaný pobyt dňom vycestovania z územia Slovenskej republiky zaniká. Žalobcovi bolo oznámené, že podmienky na vydanie cestovného dokladu, ktorý by mu umožňoval zákonne z územia Slovenskej republiky vycestovať, nespĺňa. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nitra vydalo dňa 29. 06. 2009 rozhodnutie, ktorým žalobcovi predĺžilo povolenie na tolerovaný pobyt na území Slovenskej republiky na dobu 180 dní (od 10. 07. 2009 do 06. 01. 2010). Z ďalších listinných dôkazov predložených žalobcom vyplýva, že žalobcovi bol tolerovaný pobyt na území Slovenskej republiky povolený ďalej na obdobie od 05. 07. 2010 do 31. 12. 2010 (rozhodnutie zo dňa 01. 07. 2010), obdobie od 01. 01. 2011 do 29. 06. 2011. Dňa 06. 09. 2013 žalobca podal na Oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Nitra žiadosť o udelenie povolenia na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky na neobmedzený čas, ktoré konanie bolo rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Nitra zo dňa 07. 10. 2013 prerušené z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania voči osobe žalobcu. Následne k žiadosti žalobcu zo dňa 06. 09. 2013 zaujal stanovisko Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru dňa 29. 09. 2017, v ktorom bolo uvedené, že žalobcovi trvalý pobyt neudeluje. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nitra rozhodnutím zo dňa 25. 03. 2015 ďalšiu žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, ktorú žalobca podal dňa 09. 03. 2015, zamietlo s tým, že žalobca nespĺňa podmienky na udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky ani z dôvodov osobitného zreteľa. Z listiny o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky zo dňa 04. 10. 2018 vyplýva, že žalobcovi ako osobe bez štátnej príslušnosti bolo udelené štátne občianstvo Slovenskej republiky. Podľa osvedčenia o štátnom

občianstve Slovenskej republiky z 12. 10. 2018 je žalobca štátnym občanom Slovenskej republiky. Z potvrdenia Ministerstva vnútra SR zo dňa 03. 03. 2020 mal súd preukázané, že žalobca v súvislosti so žiadosťami o udelenie, predĺženie tolerovaného pobytu, žiadosťou o udelenie trvalého pobytu, vystavením cudzineckého pasu, predĺženie cudzineckého pasu od roku 2008 uhradil na Oddelení cudzineckej polície PZ v Nitre sumu vo výške 1 135,- eur. Z upovedomenia verejnej ochrankyne práv zo dňa 10. 08. 2017 vyplýva, že verejná ochrankyňa práv zistila porušenia základných práv a slobôd žalobcu obsiahnutých v ústave a medzinárodných dohovoroch, a to vzhľadom k tomu, že žalobcovi ako osobe bez štátnej príslušnosti nebol trvalý pobyt udelený ani z dôvodov osobitného zreteľa (§ 46 ods. 2 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z.). Porušenie základných práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy bolo zistené tiež s poukazom na neprimeranú dĺžku trestného stíhania žalobcu. Konštatovanie porušenia základných práv žalobcu vyplýva i z upovedomenia verejnej ochrankyne práv zo dňa 04. 01. 2018, keď v zmysle uvedeného k tomuto porušeniu malo dôjsť v dôsledku neudelenia trvalého pobytu žalobcovi na území Slovenskej republiky. V náleze klinickej psychologičky PhDr. Miriam Pergerovej zo dňa 23. 04. 2018 je o osobe žalobcu uvedené, že je povahovo kľudný, flegmatického temperamentu, introvert, žije sám, má dve dcéry, zažil traumatickú udalosť, dostal sa do väzby neoprávnene, keď mal 40 rokov. Bol zavretý 17 mesiacov, jeho druhé dieťa bolo na ceste. Vo väzbe sa začal psychiatricky liečiť Triticomom na spánok. Veľa rozmyšľal o živote, príčinách toho, čo sa stalo, zažíval pocity krivdy, nespravodlivosti, cítil sa incidentom stigmatizovaný, spoločensky obmedzený v uplatnení. Bol osobou bez štátnej príslušnosti, nemohol sa zamestnať, mal len na polroka povolený tolerovaný pobyt, ktorý sa vždy predlžoval. Nemohol byť s malou dcérou, čo ho dosť trápilo. Vyhľadal psychologickú pomoc, aby pri svojej introvertnosti trochu korigoval svoje myšlienky, táto nespravodlivosť trvala dvanásť a pol roka. V anamnéze zo zdravotnej dokumentácie žalobcu u psychiatričky MUDr. Jany Dúbravskej sa konštatuje diagnóza F 32.1 Epizóda stredne ťažkej depresie. Z ambulantnej správy MUDr. Miroslavy Bugárovej, imunologičky zo dňa 03. 12. 2010 vyplýva, že táto vyšetřila žalobcu, ktorému diagnostikovala deficit bunkovej imunity, humorálnej imunity, recidívu infekcie DC, aftézne stomatitídy, chronickú rinitídu, včasnú precitlivosť na plesne a únavový syndróm. V správe plk. MUDr. Radoslava Liščáka, MPH, riaditeľa odboru zdravotnej starostlivosti Generálneho riaditeľstva ZVJS k zdravotnej dokumentácii žalobcu je uvedené, že zdravotná dokumentácia žalobcu bola vedená od 18. 10. 2005 (vstupná prehliadka) do 14. 03. 2007 (výstupná prehliadka). Počas vstupnej prehliadky žalobca neudával žiadne ťažkosti, v predchorobí uviedol časté angíny, operáciu polypov nosa (2003). Vážne úrazy nemal, žiadne lieky neužíval, alergie neudával, ani skúsenosť s drogami. Na základe vstupnej prehliadky lekár konštatoval neprítomnosť znakov fyzického násillia, vyšetřené parametre (tlak krvi, pulzová frekvencia, vyšetřenie moču) boli v norme. Počas uvedeného obdobia bol žalobca okrem nezávažných akútnych ochorení (hnačka, nekomplikovaný infekt dýchacích ciest) vyšetřený psychiatrom s diagnostikovaním epizód miernej depresie (Dg. F 32) a odporúčením zodpovedajúcej liečby, ktorá mala uspokojivý efekt. Vo výstupnej prehliadke lekár skonštatoval uspokojivý zdravotný stav. V náleze MUDr. Milana Brezu, otorinolaryngológa ÚVTOS a ÚVV Leopoldov z februára 2006 sa konštatuje, že žalobca udáva, že už asi 5 rokov máva krvácanie z nosa nepravidelné, bol údajne operovaný v Nórsku na polypy v nose. Máva aj angíny približne 1x do roka v chladných mesiacoch roka, t.č. nemá, výtok hnisu z nosa nemá, bolesti hlavy nemá. Z rodného listu S. Z., nar. XX. XX. XXXX vyplýva, že táto sa narodila žalobcovi a matke I. E. v čase, kedy bol žalobca vo väzbe.

1.3. V súdnej veci sa žalobca voči žalovanej domáhal náhrady škody, ktorá mu vznikla na základe nezákonných rozhodnutí štátu. Žalobca si v tomto konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom uznesenia o vznesení obvinenia vyšetřovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite Západ v Trnave zo dňa 11. 10. 2015, na základe ktorého bolo voči nemu vedené trestné stíhanie, ako aj na základe uznesenia Okresného súdu Nitra zo dňa 13. 10. 2005, ktorým bol žalobca vzatý do väzby. V konaní nebolo sporným, že základ žalobcovho nároku je daný z oboch titulov, časť požadovaného nároku už žalobcovi bola právoplatne priznaná skorším rozsudkom súdu prvej inštancie v tomto spore. Predchádzajúcim rozsudkom súd žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie vo výške 22 200,- eur a za nezákonnú väzbu vo výške 5 000,- eur. Pretože žalobcovi sa takto priznaná náhrada javí ako nedostatočná, súd ďalej skúmal, či je dôvodné, aby bola žalobcovi priznaná vyššia suma. Pre úplnosť súd uviedol, že žalobca sa v podanej žalobe domáhal i náhrady majetkovej škody v sume 1 303,50 eura zodpovedajúcej nákladom, ktoré vynaložil na zaplatenie správnych poplatkov v súvislosti s podávaním žiadosťí o udelenie tolerovaného pobytu, prechodného pobytu, trvalého pobytu, za vystavenie cudzineckého pasu a predĺženie platnosti cudzineckého pasu. Tieto poplatky žalobca vynakladal, pretože bol od roku 2001 osobou bez štátnej príslušnosti. O nároku žalobcu v tejto časti bolo súdom prvej inštancie už rozhodnuté v rozsudku

zo dňa 07. 10. 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť, preto sa súd nárokom žalobcu v tejto časti v ďalšom konaní po vrátení veci odvolacím súdom už nezaoberal. Vzhľadom ku zmenám v právnej úprave bolo potrebné vysporiadať sa otázkou, či je možné nárok žalobcu na priznanie nemajetkovej ujmy limitovať s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013. Toto ustanovenie zaviedlo limit maximálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá nemôže presiahnuť náhradu poskytovanú osobám poškodených násilnými trestnými činmi. Aj s poukazom na právne závery vyjadrené odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení týmto súd prvej inštancie uviedol, že pri rozhodovaní v tejto veci nemôže byť uvedeným zákonným ustanovením limitovaný, a preto, pokiaľ súd žalobcovi v tomto konaní priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, súd tak urobil bez zreteľa na uvedené zákonné obmedzenie. Priznanie sumy vo výške 22 200,- eur ako náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie žalobcu považoval súd aj po opätovnom prehodnotení nároku žalobcu za primerané a dostačujúce. Súd zdôraznil, že pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy už v prvom svojom rozhodnutí vzal do úvahy tie skutočnosti, že trestné stíhanie žalobcu bolo nezákonné a žalobca bol z dôvodu trestného stíhania v neistote, ako aj skutočnosť, že žalobca bol v postavení osoby bez štátneho občianstva. Neistota na strane žalobcu podľa názoru súdu nie je výnimočný stav u osoby obvinenej z trestného činu, hoci nevinnej, vzhľadom k tomu, že obvinenie z trestného činu je vážnym zásahom do života takejto osoby a prináša obavu, že takáto osoba v prípade potvrdenia skutočností, ktoré sa jej kladú za vinu, bude potrestaná. Podľa názoru súdu by bezdôvodné trestné stíhanie malo negatívny dopad na väčšinu ľudí, ktorí vedú riadny život a práve preto takéto situácie súdy aj v iných rozhodnutiach, na ktoré súd prvej inštancie v zrušenom rozsudku poukázal, už zohľadňovali. Nepriaznivý dopad trestného stíhania na psychiku žalobcu preto podľa názoru súdu nie je ojedinelý prípad. Uvedeným súd v nijakom prípade nechce situáciu u žalobcu zľahčovať a bagatelizovať, dovoľuje si však zdôrazniť, že tieto skutočnosti už vzal pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie žalobcu do úvahy a aj z tohto dôvodu mu sumu vo výške 22 200,- eur priznal. Žalobca v konaní poukazoval na zhoršenie vzájomných vzťahov so svojou partnerkou, tiež na skutočnosť, že jeho partnerka začala konzumovať alkoholické nápoje, že sa s partnerkou vzájomne odcudzili. Aj v prípade týchto partnerských problémov súd opakovane poukázal na skutočnosť, že nie je možné, aby bola žalovaná zodpovedná ešte aj za takýto dopad trestného stíhania na rodinné pomery žalobcu. Aj za situácie, že bol žalobca trestne stíhaný, mohol s partnerkou ďalej žiť a fungovať. Žalobca nebol počas celého trestného stíhania vo väzbe (za obdobie väzby mu súd náhradu priznal, čo podrobnejšie odôvodňuje nižšie), mohol preto so svojou partnerkou žiť a viesť rodinný život. V prípade, ak by si žalobca a jeho bývalá partnerka boli vzájomnou oporou, nie je dokonca vylúčené, že by sa ich vzťah aj utužil. Skutočnosť, že žalobca sa do seba uzavrel a stratil záujem o svoje okolie, trpel depresiami, súvisí aj s jeho povahou. Samotný postoj, aký žalobca k trestnému stíhaniu zaujal a že si veci pripúšťal a vyčítal a bol vo vzťahu ku svojmu okoliu rezervovaný, nie je možné pripisovať žalovanej. Do pozornosti súd dáva, že v súlade so zásadou prezumpcie neviny sa na žalobcu po celý čas nazeralo ako na osobu nevinnú, opak žalobca v tomto konaní nepreukázal. Pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie žalobcu súd vzal do úvahy i tú skutočnosť, že žalobca bol počas prebiehajúceho trestného stíhania osobou bez štátneho občianstva. V konaní bolo preukázané, že táto skutočnosť negatívne ovplyvnila život žalobcu v tom smere, že žalobca bol obmedzený v možnostiach cestovať, podnikáť, zamestnať sa. Tiež nebolo sporným, že žalobca sa počas trestného stíhania aktívne usiloval o získanie slovenského štátneho občianstva, toto mu bolo znovu udelené až niekoľko mesiacov po skončení trestného stíhania. Práve prebiehajúce trestné stíhanie žalobcu bolo hlavnou prekážkou, pre ktorú vzhľadom na platnú právnu úpravu nebolo možné žalobcovi znovu udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené, súd dospel k záveru, že aj na túto skutočnosť je potrebné pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadať. Zároveň je potrebné vziať do úvahy i tú skutočnosť, že žalobca sa slovenského štátneho občianstva vzdal dobrovoľne, a to ešte v roku 2001. Žalobca bol trestne stíhaný ako obvinený až na základe uznesenia vyšetrovateľa zo dňa 11. 10. 2005, teda 4 roky po strate štátneho občianstva. Žalobca bol apolitom už niekoľko rokov pred začatím trestného stíhania a aj v tomto období bol touto skutočnosťou obmedzovaný. K dôvodom, prečo žalobca nezískal nemecké štátne občianstvo skôr, žalobca sám uviedol, že to bolo z dôvodu nejakých sporov v Nemecku, Nemci mali voči nemu výhrady, menila sa aj politická situácia. Skutočnosť, že vyšetrovanie a aj celé trestné stíhanie žalobcu trvalo dlhý čas a práve toto prebiehajúce trestné stíhanie bránilo v tom, aby bolo žalobcovi opäť udelené slovenské štátne občianstvo, súd pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vzal do úvahy, zároveň však súd zohľadnil dobrovoľné vzdanie sa štátneho občianstva žalobcom niekoľko rokov pred samotným začatím trestného stíhania. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie žalobcu vzal do úvahy dopad trestného stíhania na rodinný a pracovný život žalobcu, na skutočnosť, že trestné stíhanie žalobcovi

prinieslo obavy o jeho budúcnosť, ako aj sťaženie života žalobcu v tom smere, že žalobca bol počas trestného stíhania osobou bez štátnej príslušnosti, čo je ďalšou okolnosťou, ktorá mu komplikovala život. Po zohľadnení všetkého uvedeného súd za nezákonné trestné stíhanie žalobcu považoval za primerané priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 22 200,- eur (1 800,- eur za každý rok trestného stíhania). Súd už v predchádzajúcom rozhodnutí poukázal na iné súdne rozhodnutia, v ktorých bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy ešte nižšia. Na tieto iné prípady s odlišnými skutkovými situáciami súd poukázal len za účelom odôvodnenia primeranosti priznanej náhrady, keď pri absencii akejkoľvek právnym predpisom stanovenej hranice, prípadne vzorca pre výpočet konkrétnej sumy náhrady, je určenie výšky priznanej sumy nemajetkovej ujmy závislé od úvahy súdu. Súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/433/2015 zo dňa 23. 08. 2016, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/63/2016 zo dňa 20. 10. 2016, Najvyššieho súdu v uznesení sp. zn. 5Cdo/4/2018 zo dňa 27. 02. 2019, Okresného súdu Nitra v rozhodnutí 25C/26/2018-100 zo dňa 13. 11. 2018 potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/37/2019 zo dňa 28. 03. 2019.

1.4. V prejednávanej spore súd považoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonne vedené trestné stíhanie voči osobe žalobcu v sume 1 800,- eur za každý rok trestného stíhania za nanajvýš primerané. Ide o sumu značne vyššiu ako súdy priznávali žalobcom v poukazovaných rozhodnutiach. Súd opakovane zdôraznil, že zmyslom a účelom tohto inštitútu v žiadnom prípade nemôže byť získanie neúmerného majetkového prospechu, či neodôvodneného obohatenia sa. V tejto súvislosti súd preto považoval za nenáležité prirovnávanie primeranosti požadovanej náhrady k možnosti kúpy nehnuteľnosti, tak ako to žalobca naznačil v poslednom písomnom vyjadrení. Po vrátení veci odvolacím súdom a po zohľadnení argumentov žalobcu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu žalobcu, dospel súd k záveru, že je potrebné priznať žalobcovi vyššiu sumu náhrady ako sumu 5 000,- eur, ktorá bola žalobcovi priznaná prvým rozsudkom. V konaní bolo preukázané, že do práva žalobcu na slobodu pohybu a pobytu bolo výrazne zasiahnuté, výkon väzby negatívne ovplyvnil i psychiku žalobcu a žalobca prišiel o jedinečné chvíle byť pri narodení svojho dieťaťa. Pokiaľ ide o zdravotné ťažkosti, ktoré mali žalobcovi v súvislosti s výkonom väzby vzniknúť, tak z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že žalobcovi mali okrem psychických problémov vzniknúť ďalšie vážnejšie zdravotné problémy. Súd mal preukázané, že žalobca trpel poruchami imunity, tieto zdravotné problémy sa však u neho objavili už pred nástupom do väzby. Problémy žalobcu psychického charakteru, ťaživý dopad väzby na osobu žalobcu súd pri rozhodovaní zohľadnil. Bolo preukázané, že žalobca nemal možnosť byť pri narodení jeho dieťaťa, tešiť sa z neho, byť oporou svojej partnerke v týchto životných chvíľach. Práve narodenie dieťaťa je neopakovateľným okamihom v živote človeka a žalobca o tento okamih práve z dôvodu väzby prišiel. Za daných okolností súd dospel k záveru o primeranosti sumy náhrady vo výške 40,- eur za každý deň väzby žalobcu, čo pri trvaní väzby 517 dní predstavuje sumu 20 680,- eur. Vzhľadom k tomu, že žalobcovi už bola suma vo výške 5 000,- eur priznaná, týmto rozhodnutím súd žalobcovi priznal sumu 15 680,- eur. Sumu náhrady vo výške 40,- eur za každý deň, ktorý žalobca strávil vo väzbe, súd považoval za primeranú i vzhľadom na porovnateľnú rozhodovaciu prax súdov v Českej republike, na ktorú správne žalobca poukázal (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2020 z 11. 01. 2012). V tomto rozhodnutí najvyšší súd, vychádzajúc z úrovne odškodnenia rôznych európskych štátov, považoval za primerané odškodnenie v sume 500 Kč - 1500 Kč za jeden deň trvania väzby, čo korešponduje sume 20 eur - 60 eur za deň strávený vo väzbe. Vzhľadom k inflácii v porovnaní s rokom 2012 (čo by odôvodňovalo priznanie vyššej sumy náhrady v roku 2021 v porovnaní s rokom 2012) a tiež vzhľadom k životnej úrovni a úrovni HDP na obyvateľa v Slovenskej a Českej republike, ktorá je v Českej republike vyššia ako na Slovensku (čo by naopak odôvodňovalo priznanie nižšej sumy náhrady na Slovensku ako v Českej republike), sa súdu suma 40,- eur javí ako primeraná a spravodlivá.

1.5. Podanou žalobou sa žalobca domáhal tiež priznania nároku na zaplatenie úrokov z omeškania z požadovanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy a tieto si uplatňoval, počnúc dňom 23. 08. 2018, teda dňom nasledujúcim po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalovanej. Nárok na úroky z omeškania súd žalobcovi nepriznal. Je potrebné uviesť, že žalovaná nárok žalobcu na zaplatenie akejkoľvek náhrady nemajetkovej ujmy od začiatku odmietala. Žalobcovi bol nárok priznaný až na základe rozhodnutia súdu, a to v podstatne nižšej sume, ako žalobca požadoval. Za uvedených okolností, predovšetkým vzhľadom k tomu, že výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, povinná osoba nemohla predpokladať, v akej sume a či vôbec bude žalobcovi jeho nárok priznaný. O tom, akú sumu je žalovaná povinná plniť, sa žalovaná dozvedela až z rozhodnutia súdu. Pred vydaním súdneho rozhodnutia sa preto žalovaná do omeškania nemohla dostať a v omeškaní bude

až nezaplacením priznanej sumy v lehote na plnenie uloženej právoplatným súdnym rozhodnutím. Časť nároku vo výške 28 503,50 eura bola žalobcovi priznaná rozsudkom zo dňa 07. 10. 2020, právoplatným dňa 22. 10. 2020 a časť nároku vo výške 15 680,- eur súd žalobcovi priznal až týmto rozsudkom. Pokiaľ ide o časť nároku priznanú skorším rozsudkom v sume 28 503,50 eura, tu bol v súlade s petítom žaloby žalobcovi priznaný i nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Pretože voči predmetnému rozsudku žalovaná odvolanie nepodala, rozhodnutie je v tejto časti aj vo vzťahu k úrokom z omeškania právoplatné. Žalobcovi bola ďalšia suma 15 680,- eur priznaná až týmto rozsudkom a v súlade s výrokom rozsudku je žalovaná povinná plniť v lehote do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Vo vzťahu k týmto rozhodnutím priznanej sume náhrady nemajetkovej ujmy žalovaná nie je v omeškaní, pretože lehota na plnenie jej doposiaľ neuplynula. Žalovaná sa tak vo vzťahu k týmto rozsudkom priznanej sume náhrady vo výške 15 680,- eur nemohla dostať do omeškania, žalobcovi preto nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z tejto sumy nevznikol. Nárok žalobcu na zaplatenie úrokov z omeškania súd preto zamietol. Lehotu na plnenie súd žalovanej s poukazom na ustanovenie § 232 ods. 3 CSP, vzhľadom k tomu, že žalovaná je štátnym orgánom napojeným na štátnu pokladnicu, určil tak, že žalovaná je povinná nárok žalobcu uspokojiť do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

1.6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal nárok na ich náhradu v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom v zmysle § 262 ods. 2 CSP. Pretože v prejednávanej veci závisela výška plnenia od úvahy súdu, nie je možné považovať žalobcu za neúspešného v prípade, ak bola žalobcovi priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobca má preto nárok na náhradu trov konania tak pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom, a to z prisúdenej sumy (suma 28 503,50 eura + 15 680,- eur).

2. Proti tomuto rozsudku proti zamietajúcemu výroku (II.) podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci CSP. Súd prvej inštancie správne ako prejudiciálnu otázku vyhodnotil to, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu na základe nezákonného trestného stíhania a na základe nezákonnej väzby došlo - teda ide o dva separátne právne tituly. Ide o to, že zásah spočívajúci vo vedení nezákonného trestného stíhania je možný aj v neväzobných veciach, a teda má za to, že žalobou boli uplatnené dva nároky, hoci z rovnakého právneho titulu, na základe dvoch zásahov. Súd správne analyzoval všetky skutkové okolnosti trestného stíhania vedeného proti žalobcovi a základ práva správne právne označil a vyhodnotil. Súd v zmysle predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 9Co 154/2020-418 správne ustálil, že nakoľko k zásahom žalovanej do práv žalobcu došlo pred novelou zákona č. 514/2003 Z. z., vykonanú zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorou došlo k zavedeniu limitov na výšku náhrady nemajetkovej ujmy, tieto limity sa v zmysle zákazu retroaktivity nepoužijú. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, so znalosťou veci a mimoriadne sústredene. Zároveň sa v odôvodnení rozsudku venoval všetkým podstatným žalobným argumentom, i keď sa s jeho hodnotením dôkazov nemožno vo všetkých ohľadoch stotožniť. Žalobca v rámci tohto odvolania brojí výlučne, čo do výšky náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú vyššie uvedenými dvoma zásahmi. Uvedomuje si mimoriadnu zložitnosť prípadov obdobných tomuto, keď neexistujú žiadne hmotnoprávne manuály na to, ako rozhodovať. Vzhľadom na uvedené si dovoľil argumentovať inými obdobnými prípadmi, ktoré boli prejednávané na všeobecných, či ústavných súde s tým, že analyzoval podobnosť a rozdielnosť, skutkovú, ako aj právnu. K zásahu spočívajúcemu v nezákonne vedenom trestnom stíhaní uviedol, že v zmysle bodu 52. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že náhradu za nezákonné trestné stíhanie oproti v poradí prvému rozsudku č. I. 335 (ďalej aj ako „prvý rozsudok“) žiadnym spôsobom nenavýšil, nakoľko suma priznaná v prvom rozsudku je podľa jeho názoru dostatočná. Súd prvej inštancie v bodoch 55. - 58. odôvodnenia rozsudku uviedol a porovnával kazuistiku v iných obdobných prípadoch, ktorou odôvodňuje svoje rozhodnutie v časti náhrady za nezákonné trestné stíhanie. V tejto súvislosti uviedol, že nie je možné iba mechanicky porovnávať výšku náhrady priznanú v jednotlivých prípadoch, ale ohľadom správneho určenia výšky náhrady za nezákonné trestné stíhanie by mal súd brať do úvahy závažnosť obvinenia - teda, aká trestná sadzba žalobcovi hrozila, dĺžku konania, pričom, čím trvá trestný proces dlhšie, tým sú aj útrapy žalobcu ako nezákonne obvineného dlhšie, osobitosti prípadu - teda, či vo veci existuje taká skutočnosť, ktorá nie je v obdobných prípadoch bežná a mala výrazne negatívny vplyv na život žalobcu. Súd prvej inštancie v bodoch 55. - 58. odôvodnenia svoje rozhodnutie o nenavýšení

náhrady za nezákonné trestné stíhanie oproti prvému rozsudku oprel o rozhodnutia, kde žalobcom hrozili v porovnaní so žalobcom v tejto veci bagatelné, prípadne nižšie tresty. Poukázal na to, že v zmysle § 51 ods. 1 Trestného zákona, ak súd ukladá trest za trestný čin vo výmere do 3 rokov, môže uložiť tzv. podmienku (podmienečný odklad výkonu trestu). Pre obvinených je primárnym kritériom, ktoré má vplyv na ťaživosť dosahu trestného stíhania na jeho život v trestnom procese to, aká trestná sadzba mu hrozí a sekundárne, či je za daný trestný čin v prípade jeho uznania za vinného, možné uloženie podmienečného trestu. Alternatívou je vedomosť žalobcu ako v tu prejednávanej veci o tom, že v prípade uznania viny bude musieť byť uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Súd prvej inštancie v bodoch 55. - 56. odôvodnenia argumentuje trestnými stíhaniami za bod 55. - ublíženie na zdraví, kde je sadzba 0 - 2 roky (v zmysle § 221 ods. 1 „starého Trestného zákona“, na ktorý je poukazované), pričom trestné stíhanie trvalo 8 rokov, bod 56. - marenie výkonu úradného rozhodnutia, kde je sadzba 0 - 2 roky podľa § 348 ods. 1 v súčasnosti účinného Trestného zákona, pričom trestné stíhanie trvalo 6 rokov. V bode 57. došlo k súčtu nárokov, a teda nemožno určiť, aká časť z priznanej náhrady bola za nezákonne vedené stíhanie. V bode 58. súd prvej inštancie neuviedol, za aký trestný čin bolo vedené trestné stíhanie, pričom trestné stíhanie bolo vedené 4 roky. Žalobca poukázal na iné rozhodnutia a zároveň ich aj predložil, pričom týmito rozhodnutiami argumentovali už aj v prvom odvolaní v tejto veci. Poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo 821/2015, NS SR sp. zn. 1Cdo 133/2018 a NS SR sp. zn. 2MCdo 2/2017. Vo veci žalobcu pritom trestné stíhanie trvalo od 11. 10. 2005 až do 20. 02. 2018 - teda cca 13 rokov. Zároveň žalobcovi hrozila trestná sadzba za trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 5 Trestného zákona (v znení zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. 12. 2005), vo výmere 5-12 rokov trestu odňatia slobody. Vzhľadom na komparáciu týchto skutočností, mali bezpochyby všetky vyššie uvedené porovnávané prípady omnoho menej závažné následky, ako prípad žalobcu. Tak, ako uviedol aj súd prvej inštancie, počas doby trestného stíhania iba z tohto dôvodu nemohlo byť žalobcovi navrátené slovenské občianstvo, ktorého sa predtým zriekol z dôvodu prísľubu nemeckého občianstva. Konkrétne obmedzenia svojich práv a slobôd žalobca pociťoval aj v tom, že ako osoba bez štátnej príslušnosti, iba s tolerovaným pobytom na území Slovenskej republiky (nakolko prebiehajúce trestné stíhanie bolo prekážkou rozhodnutia o udelení štátneho občianstva), napriek vôli žiť na Slovensku, nemal vôbec možnosť podnikat', založiť si účet v banke, ani uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere alebo zmluvu o pôžičke. Cestovať žalobca mohol iba v rámci územia Slovenskej republiky, čo vylučovalo možnosť navštíviť jeho rodinných príslušníkov v Českej republike. Nemohol tak riskovať opustiť Slovenskú republiku, keďže návrat do vlasti by mu v jeho postavení mohol byť znemožnený, nakoľko cudzinecký pas umožňuje opustiť SR, ale negarantuje právo umožnenia vrátiť sa na územie SR. Nájsť si trvalé zamestnanie bolo pre žalobcu znemožnené aj z toho dôvodu, že tolerovaný pobyt je vždy iba dočasný a je potrebné ho predlžovať, pričom žiadny zamestnávateľ nechce takéhoto rizikového zamestnanca. Počas vedenia trestného konania sa žalobca nemohol ani zúčastňovať na správe vecí verejných a nemohol mať ani povinné verejné zdravotné poistenie, čo mu počas viac ako 12 rokov spôsobovalo nemalé problémy. Podoťkol, že síce žalobca mal právne postavenie cudzinca, avšak v tom čase bol bývalým štátnym príslušníkom Slovenskej republiky, mal a má k Slovenskej republike blízky vzťah a rodinu. Aj napriek tomu mu bolo, v dôsledku nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia, znemožnené žiť plnohodnotný život ako nevinného občana tejto krajiny. Všetko toto sa za tak dlhý čas negatívne podpísalo na jeho fyzickom, ako aj psychickom zdravotnom stave, pričom takýto pocit zraniteľnosti a bezmocnosti vo vlastnej krajine, žalobca nepraje nikomu. Túto skutočnosť hodnotí ako výnimočnú a mimoriadnu, ktorá sa bežne v obdobných veciach nevyskytuje. Nepovažuje za podstatné to, že žalobca rozviazal štátny zväzok so Slovenskou republikou už pred vznesením obvinenia, ako na to poukazuje súd prvej inštancie v bode 53. odôvodnenia rozsudku. Koniec koncov, nikto žalovanej nekladie za vinu to, že žalobca stratil slovenské občianstvo. Podstatným je ale z jeho pohľadu to, že napriek vôli žalobcu žiť v Slovenskej republike, mu nebolo štátne občianstvo SR spätne vrátené/udelené po dobu 13 rokov (od vznesenia obvinenia až do reálne udelenia občianstva v roku 2018) a to z jediného dôvodu - nezákonne vedeného trestného stíhania. Ak bola teda náhrada za nezákonné trestné stíhanie, resp. iba za podozrenie z trestnej činnosti vo vyššie uvedených prípadoch Najvyššieho súdu SR, iným žalobcom priznaná suma v rozmedzí 55-77 000,- eur, má žalobca za to, že ním uplatnená suma 150 000,- eur nie je vzhľadom na závažnosť hrozby vysokým trestom, vzhľadom na celkovú dĺžku nezákonného stíhania, ako aj na výnimočné okolnosti v prípade žalobcu zjavne premrštená. Poukázal aj na správy a vyjadrenia Verejného ochrancu práv, ktorý poukazoval na významné zásahy do Ústavou SR garantovaných práv žalobcu. Žalobcovi bolo viac ako 12 rokov znemožnené uplatňovať si jeho základné práva (napr. právo voliť a byť volený do verejných funkcií a množstvo hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, napr. právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť na území Slovenskej republiky, právo na primerané zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu a pod.) a v plnom rozsahu požívať

slobody (napr. slobodu pohybu a pobytu). Takáto situácia nenastala u žiadneho zo žalobcov, na rozsudky ktorých súd prvej inštancie, či oni odkázali. Preto má za to, že je na mieste rozhodnúť o vyššej náhrade v porovnaní s rozhodnutiami, na ktoré poukazuje súd. Individualizáciu rozsudku teda považuje za nedostatočnú. K náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu uviedol, že je nesporné, že žalobca bol nezákonne vo väzbe po dobu 517 dní. V prostredí SR nie je judikatórne upravená výška za 1 deň nezákonnej väzby. V tejto súvislosti argumentoval aj rozhodovacou činnosťou súdov Českej republiky, kde občianskoprávne a obchodné kolégium Najvyššieho súdu Českej republiky schválilo na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk na svojom zasadnutí dňa 8. februára 2012 rozsudok zo dňa 11. januára 2012 sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, ktorým v záujme jednotného rozhodovania súdov Českej republiky naznačil výkladové pravidlá v otázke odškodňovania nemajetkovej ujmy za výkon väzby, ktorá so zreteľom na výsledok trestného konania zakladá nárok na odškodnenie. Vychádzal z toho, že súdy v Českej republike nie sú vo výške odškodnenia viazané žiadnymi pravidlami a ani pevnými čiastkami, a že je len na úvahe súdu, aby v každom jednotlivom prípade pri posúdení jeho individuálnych skutkových okolností určil adekvátnu výšku odškodnenia takto vznikutej nemajetkovej ujmy. Čo sa týka relevantných kritérií, vychádzal z rozhodovania Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorý prihliada k povahe trestnej veci, k celkovej dĺžke obmedzenia osobnej slobody a k následkom v osobnej sfére poškodenej osoby. Ohľadom kritéria celkovej dĺžky obmedzenia osobnej slobody (trvania väzby) vychádzal najvyšší súd z toho, že časové okolnosti väzby sú objektívne vyjadriteľným kritériom pre posúdenie celkovej výšky odškodnenia. Pre účely odôvodnenia výšky poskytnutého odškodnenia je zjavne vhodné, podobne ako vo väčšine európskych štátov, vychádzať zo sadzby stanovenej za jeden deň výkonu väzby. Judikatúra Európskeho súdu však neposkytuje žiadne pevné vodítko a ani referenčný rámec, čo do výšky peňažného odškodnenia. Najvyšší súd preto, vychádzajúc z úrovne odškodnenia jednotlivých európskych štátov, ako aj zo životnej úrovne v Českej republike, vyjadril, že adekvátnym odškodnením je čiastka v rozmedzí od 500,- Kč až do 1 500,- Kč (20,- eur až 60,- eur) za jeden deň trvania väzby, pričom v tomto rámci súd premietne iné okolnosti svojho posudzovania. K tomuto rozmedziu je však treba pristupovať len ako k orientačnému s tým, že podlieha len úvahe súdu v konkrétnom prípade, k akej čiastke dospeje. Najvyšší súd ju na tomto mieste uviedol len z dôvodov zabránenia extrémnemu poskytovaniu úplne zjavne neodôvodnene neprimerane nízkych, či naopak, úplne zjavne neprimerane vysokých odškodnení. Súd prvej inštancie ohľadom náhrady za väzbu určil 40,- eur/jeden deň nezákonnej väzby. Vzhľadom na to, že vyššie uvedený český judikát je spred takmer 10 rokov, má za to, že v súčasnosti by na mieste bola sadzba 50-90,- eur/jeden deň nezákonnej väzby. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd v zamietajúcej časti podľa § 388 CSP výrok II. odvolaním napadnutého rozsudku zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie. Navrhol, aby súd rozhodol, že žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, odôvodniac ho tým, že podľa jej názoru rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP) a konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP). Uviedla, že okresný súd na daný prípad neaplikoval ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko išlo o rozhodnutie, ktoré bolo vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z. účinného od 1. januára 2013, ktorým sa zmenil zákon č. 514/2003 Z. z. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR, ktorá uvedenú právnu otázku už vyriešila v rozhodnutiach napr. z 24. 07. 2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018, z 17. 10. 2018 sp. zn. 7Cdo/100/2017, ako aj rozhodnutie z 29. 06. 2021 sp. zn. 5Cdo/127/2017. Uvedené rozhodnutia prekonali a vysporiadali sa s predchádzajúcimi rozhodnutiami dovolacieho súdu, ktoré uvedený postup považoval za nepravú retroaktivitu. Uviedla, že právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (nesprávnym úradným postupom) orgánu verejnej moci je koncipovaná síce ako objektívna zodpovednosť štátu, avšak právo na náhradu uvedenej škody nie je absolútne, nakoľko v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie (napr. uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 467/08, III. ÚS 155/2011, I. ÚS 285/2018). Podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (nesprávnym úradným postupom) štátneho orgánu upravuje zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon v ustanovení § 17 ods. 1 a 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla škoda nezákonným rozhodnutím nesprávnym úradným postupom, právo na úhradu skutočnej škody a ušlého zisku. Priznáva im aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy a to za súčasného splnenia dvoch podmienok a to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučením, vzhľadom na

spôsobenú ujmu a nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vyplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne, demoštratívny výpočetom, stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nezákonného rozhodnutia (nesprávneho úradného postupu), bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Poukázal na čl. 2 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku a uviedol, že otázkou primeranej výšky nemajetkovej ujmy a jej náležitého odôvodnenia v prípadoch zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sa najvyššie súdne authority zaoberali vo viacerých konaniach. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 15/2012 z 30. 09. 2013. V tomto spore žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Zákon č. 514/2003 Z. z. bol od svojho vydania viackrát novelizovaný. Výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa týkala aj novela vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 412/2012 Z. z.“) účinným od 1. januára 2013. V zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. účinného od 01. 01. 2013 výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (pričom osobitným predpisom sa tu podľa poznámky pod čiarou rozumie zákon č. 215/2006 Z. z.). Zákonom č. 412/2012 Z. z. bol teda stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. bol medzičasom zrušený a s účinnosťou od 01. 01. 2018 nahradený zákonom č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/19/2018 zo dňa 24. 07. 2018 uviedol, že povinnosťou všeobecného súdu je určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP. Uviedol tiež, že na podstate záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenil nič ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. (novela zákona č. 514/2003 Z. z.) tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/7/2017 poukázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). ESLP konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Publico Communicacao Social S.A. v. Portugalsko). Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá sa priznáva obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Ittalehty a Karhuvaara v. Fínsko). Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/171/2005 konštatoval, že aj keď je výška zadostučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno

priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli (dokonca) k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Najvyšší súd v rozhodnutí z 31. mája 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 13/2009, pri riešení otázky odškodnenia väzby vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovôľu, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnávať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejedávanej veci obdobných veciach (najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike). Vzhľadom na uvedenú judikatúru, Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/25/2019 konštatoval, že pokiaľ súd pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy neprihliadol na závery najvyššieho súdu o potrebe určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, zároveň túto neposúdil aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a ústavného súdu, odklonil sa od ustálenej praxe dovolacieho súdu a rozhodol nesprávne. Základom pri rozhodovaní súdu o výške primeranej náhrady nemajetkovej ujmy je predovšetkým náležité zistenie rozhodujúcich skutkových okolností. Konečnému rozhodnutiu súdu by mala predchádzať jeho právna úvaha založená na porovnaní ujmy spôsobenej trestným činom, pri ktorom bola spôsobená smrť alebo trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Súd by sa mal v každom individuálnom prípade zamyslieť nad tým, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní s ujмами spôsobenými uvedenými trestnými činmi. Aby sa predišlo ľubovôli súdu pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy za zásah orgánu verejnej moci do osobnostných práv poškodeného, právny poriadok ustanovuje určité limity odškodňovania. Jedným z posledných rozhodnutí, ktoré sa zaoberali posúdením výšky náhrady nemajetkovej ujmy je rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/127/2017 z 29. 06. 2021. V bode 23. tohto rozhodnutia je spomínané aj rozhodnutie najvyššieho súdu zo 16. marca 2016 sp. zn. 7Cdo/262/2015, na základe ktorého bol tento spor okresným súdom po vrátení veci odvolacím súdom posudzovaný. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že pri výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nezohľadnil právnu úpravu podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. a zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov v znení neskorších predpisov. V zmysle ustanovenia § 13 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov aj v prípade, ak trestný čin bol (na obeti) spáchaný v roku 2021 (v čase rozhodovania súdom, a nie v čase spáchania skutku), by celková suma odškodnenia predstavovala sumu 31 150,- eur. Žalobcovi prisúdená suma 42 880,- eur za nemajetkovú ujmu (spoločne prvým rozsudkom a druhým rozsudkom) vysoko prekračuje uvedenú maximálnu sumu určenú podľa ustanovení § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. a § 13 zákona č. 274/2017 Z. z. Táto skutočnosť odôvodňuje zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Právne posúdenie veci a suma náhrady nemajetkovej ujmy prisúdená žalobcovi predstavuje odklon od právnych záverov vyplývajúcich z doterajšej, vyššie uvádzanej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a tiež od rozhodovacej činnosti ESLP. Preto možno konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške náhrady nemajetkovej ujmy vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a navyše, je v rozpore so základným princípom zakotveným v čl. 2 ods. 2 CSP. Uviedla tiež, že žalobcovi celkovo prisúdená suma 42 880,- eur pozostáva zo sumy 22 200,- eur za jeho trestné stíhanie a zo sumy 20 680,- eura za vykonanú väzbu. Znamená to, že súd žalobcovi priznal náhradu tak z titulu nezákonnosti obvinenia, ale aj z titulu nezákonnosti väzby. Vo vzťahu k prisúdenej náhrade nemajetkovej ujmy za vykonanie väzby vo výške 20 680,- eur poukázal na to, že žalobca bol do väzby vzatý na základe uznesenia Okresného súdu v Nitre sp. zn. 3Tp/194/2005 zo dňa 13. 10. 2005. Poukázala na ustanovenie § 73 CSP, § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 4 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008 a § 4 ods. 1 písm. e) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008. Uviedla, že v danom prípade o väzbe žalobcu rozhodol súd, a nie orgány prokuratúry. S ohľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia, poukázala na to, že Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nie je orgánom príslušným konať v mene štátu vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za vykonanie

väzby, keďže túto škodu nespôsobili orgány prokuratúry, ale škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom, a to konkrétne uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 3Tp/194/2005 zo dňa 13. 10. 2005, v dôsledku čoho absentuje príčinná súvislosť medzi rozhodnutím orgánov prokuratúry a vznikom žalobcom uvádzanej škody. Žalobcovu sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby zamietol Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 3Tpo/21/2005 zo dňa 20. 10. 2005 ako nedôvodnú. Žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby zamietol Okresný súd Nitra uzneseniami sp. zn. 3Tp/3/2006 zo dňa 20. 01. 2006 a sp. zn. 3Tp/92/2006 zo dňa 25. 07. 2006. Ide o súdne rozhodnutia, nie rozhodnutia orgánov prokuratúry. Konceptne vychádza znenie § 4 zákona zo zásady, že orgánom konajúcim v mene štátu je orgán, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal alebo ktorého nesprávnym úradným postupom škoda vznikla. Osobitne je táto zásada premietnutá pre oblasť výkonu verejnej moci, ktorou je trestné konanie. Zákon túto zodpovednosť rozdeľuje medzi tri subjekty, a to Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 4 ods. 1 pís. a/ bod 1.), Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (§ 4 ods. 1 pís. b/) a Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (§ 4 ods. 1 pís. f/). Orgánom konajúcim v mene štátu je teda ten orgán, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal alebo ktorého nesprávnym úradným postupom škoda vznikla. Súd, ktorý koná a rozhoduje v prípravnom konaní je zodpovedný za zákonnosť svojho rozhodnutia. Preto, ak škoda mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím o väzbe, je v spore o náhradu tejto škody príslušné konať v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Pokiaľ okresný súd v časti sporu týkajúcej sa nemajetkovej ujmy za žalobcom vykonanú väzbu nekonal s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ako orgánom príslušným konať v mene štátu, zaťažil konanie takou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Žalovaná náhradu trov konania nežiada.

4. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že odvolanie žalobcu považuje za nedôvodné. Vo vzťahu k prisúdenej náhrade nemajetkovej ujmy za vykonanie väzby vo výške 20 680,- eur uviedla, že okresný súd v časti sporu týkajúcej sa nemajetkovej ujmy za žalobcom vykonanú väzbu bol povinný konať s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ako orgánom príslušným konať v mene štátu. Z listinných dôkazov, ktoré predložil žalobca vyplýva, že zdravotné ťažkosti tak telesného, ako aj duševného charakteru u žalobcu existovali už pred jeho trestným stíhaním a predtým ako vykonal väzbu. Tieto možno pretrvávajú dodnes, nie sú však následkom trestného stíhania. Žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške, ktorá je absolútne neprimeraná ujme, ktorá mu mala byť trestným stíhaním a výkonom väzby spôsobená. Neexistujú pritom žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie vyššej sumy ako bola žalobcovi prisúdená prvým rozsudkom. V prípade žalobcu ide o bežného občana Slovenskej republiky. Nejde o žiadnu známu osobu v rámci celospoločenského života alebo osobu s významným vplyvom na dianie v športovom, kultúrnom či vedeckom živote, prípadne vysokého štátneho funkcionára. Jeho trestná vec napr. nebola medializovaná. Pokiaľ žalobca v odvolaní v súvislosti s neudelením štátneho občianstva Slovenskej republiky opakovane poukazuje na správy a vyjadrenia verejného ochrancu práv, k tomu uviedla, že okrem toho, že ombudsman sa nestotožnil s právnou úpravou nadobúdania štátneho občianstva, nekonštatoval porušenie žalobcových základných práv a slobôd obsiahnutých v Ústave SR. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že pri výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nezohľadnil právnú úpravu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a zákona č. 274/2017 Z. z. Pokiaľ súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy náležite nezohľadnil uvedené právne predpisy upravujúce odškodnenie a zároveň túto neposúdil aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a ústavného súdu, odklonil sa od ustálenej praxe najvyšších súdnych autorít a rozhodol nesprávne. Ani jedno z rozhodnutí, na ktoré žalobca v odvolaní poukazuje, výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím (nesprávnym úradným postupom) neposudzovali s prihliadnutím na iné právne predpisy upravujúce odškodnenie. Preto právne závery z nich vyplývajúce nie sú na daný spor použiteľné. Na základe uvedeného žalovaná navrhla, aby odvolací súd odvolanie žalobcu zamietol, vyhovel odvolaniu žalovanej a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Žalovaná náhradu trov konania nežiada.

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedol, že podľa právneho názoru žalovanej bola náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú priznal súd prvej inštancie neprimerane vysoká. S týmto názorom nemožno súhlasiť. Žalobca v konaní predložil konkrétne argumenty a dôkazy, na základe ktorých si súd vytvoril obraz o rozsahu vzniknutej nemajetkovej ujmy. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou žalovanej, kedy vzniknutú situáciu na strane žalobcu porovnáva s prípadom obete sexuálnych deliktov a z na to plynúcich vzťahov podľa zákona č. 215/2006 Z. z. To, že zákon stanovil maximálne limity na odškodnenie obete trestného činu podľa uvedeného zákona nemôže mať vplyv na obmedzovanie

náhrady nemajetkovej ujmy v prejednávanej veci. V slovenskom právnom prostredí pritom žiadny zákon neurčuje maximálny limit náhrady škody alebo nemajetkovej ujmy, ku ktorej by mohol byť zviazaný páchatel trestného činu. V prejednávanej veci je štát v postavení škodcu. Ide teda o priamy vzťah medzi žalobcom a subjektom, ktorý mu spôsobil škodu, resp. nemajetkovú ujmu. Zdôraznil, že v právnom prostredí SR neexistuje zákonný limit na určenie maximálnej náhrady škody/náhrady nemajetkovej ujmy za telesné zranenia alebo násilné činy medzi páchatelom a obeťou/poškodeným. Nedochoádza teda k prekročeniu akýchkoľvek limitov. Nestotožnil sa ani s argumentáciou žalovanej, keď žalovaná tvrdí porušenie zákona ohľadom subjektu, ktorý koná za štát ohľadom náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu. Nejde o prípad nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, keďže žalovanou je tak, či tak Slovenská republika. To, ktorý orgán koná za štát pred súdom, nemá vplyv na pasívnu vecnú legitímáciu. Poukázal na § 4 ods. 1 písm. m) zákona, podľa ktorého vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku, ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý. V zmysle § 4 ods. 1 písm. m) zákona žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, a teda v mene štátu koná oprávnený subjekt. Konanie teda nie je zaťažené inou vadou. Žiadal, aby odvolací súd rozhodol v intenciách petitu odvolania žalobcu.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenými stranami - žalobcom a žalovanou, proti výroku, ktoré boli vydané v ich neprospech (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaných odvolaní (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zviazal žalovanú zaplatením sumy vo výške 201 303,50 eura titulom náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Rozsudkom zo dňa 7. októbra 2020 č. k. 19C6/2019-335 súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 28 503,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 28 503,50 eura od 23. 02. 2019 do zaplatenia, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II.) a rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (III.). O odvolaní žalobcu voči tomuto rozsudku rozhodol odvolací súd uznesením zo dňa 20. mája 2021 č. k. 9Co/154/2020-418 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15 680,- eur, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I.). Súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol (II.) a rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (III.). V dôsledku odvolania žalobcu, ako aj žalovanej je predmetom preskúmania odvolacím súdom celý napadnutý rozsudok.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací

súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Jedným z odvolacích dôvodov žalovanej bolo namietanie toho, že ak škoda mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím o väzbe, je v spore o náhradu tejto škody príslušné konať v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Pokiaľ okresný súd v časti sporu týkajúcej sa nemajetkovej ujmy za žalobcom vykonanú väzbu nekonal s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ako orgánom príslušným konať v mene štátu, zaťažil konanie takou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Keďže súd prvej inštancie vo vzťahu k tomu, aký orgán má v mene štátu konať, citoval len ustanovenie § 4 ods. 1 písm. e) zák. č. 514/2003 Z. z., odvolací súd, aby sa vypořiadal s touto odvolacou námietkou, zaslal stranám výzvu na vyjadrenie v zmysle ustanovenia § 382 CSP k možnému použitiu ustanovení, ktoré pri doterajšom rozhodovaní neboli použité.

14. Podľa § 27b zák. č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje predpismi účinnými do decembra 2008.

15. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 12. 2008 vo v veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákona neustanovuje inak,

e) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitého predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

k) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

16. Riadne označenie štátu ako žalovanej strany sporu je náležitou riadnej žaloby. Štát je ako strana sporu označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný štátny orgán, ktorý bude za štát konať. V prípade, že strana žalobcu síce štátny orgán, ktorý má za štát konať, označí, ale uplatnený nárok do pôsobnosti tohto štátneho orgánu nepatrí alebo označí subjekt, ktorý štátnym orgánom nie je, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania. Súd je povinný bez zreteľa na označenie obsiahnuté v žalobe zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi o konaní za štát a konať len s takýmto oprávneným subjektom. V prípade akýchkoľvek pochybností o tom, ktorý orgán koná v mene štátu, je povinnosťou súdu vyriešiť túto otázku z úradnej moci (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/149/2011 zo dňa 26. 09. 2012). Nesprávne označenie orgánu, ktorý má v mene štátu konať, v žalobe o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže byť na ujmu žalobcovi a nemôže viesť k zamietnutiu žaloby. Je vecou súdu, aby ustálil, ktorý orgán uvedený v § 4 tohto zákona má v mene štátu konať (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. 06. 2020 sp. zn. 6Cdo 87/2019, R číslo: 11/2021).

17. V danej veci žalobca svoje nároky odvodzoval od nezákonných rozhodnutí, za ktoré považoval uznesenie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru boja proti organizovanej kriminalite Západ v Trnave zo dňa 11. 10. 2005, ČVS: PPZ-2/BOK-Z-1-2005 o vznesení obvinenia poškodenému a uznesenie Okresného súdu Nitra, sudcu pre prípravné konanie o dňa 13.

10. 2005 sp. zn. 3Tp/194/2005 o vzatí poškodeného do väzby. Žiadosť poškodeného (žalobcu) o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody adresoval Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Vychádzajúc z uvedeného a citovaných zákonných ustanovení, dospel odvolací súd k záveru, že pokiaľ by aj o náhrade škody, ktorá mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím o väzbe, bolo príslušné konať v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, čo namietala žalovaná, keďže žalobca adresoval žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnej prokuratúre SR, za SR v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) bola oprávnená konať aj Generálna prokuratúra SR, a to aj v časti náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe. Žalobca teda správne označil orgán, ktorý má za SR konať a tým, že súd prvej inštancie konal s takto označeným orgánom, nezaťažil konanie takou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Aj v prípade, ak by došlo v označení orgánu konajúceho za Slovenskú republiku k pochybeniu, nemohlo by to byť dôvodom na zamietnutie žaloby.

18. Na záver k tejto námietke žalovanej odvolací súd ešte dodáva, že v rozhodnutí zo dňa 25. októbra 2017 sp. zn. 7Cdo/174/2017 NS SR uviedol, že dovolací súd vzal pri riešení tejto otázky na zreteľ, že ak sa v občianskom súdnom konaní (prípadne) nesprávnosť tejto povahy vyskytne, ide bezpochyby o nedostatok situovaný do rámca súdom uskutočnenej aplikácie alebo interpretácie právnej normy (súd napríklad nesprávne vyloží niektorú normu alebo aplikuje to ustanovenie, ktoré nemalo byť aplikované a v dôsledku toho neaplikoval ustanovenie, ktoré mal aplikovať). Takáto nesprávnosť spadá do rámca činnosti súdu, ktorá vyúsťuje do právneho posúdenia veci; v žiadnom prípade ju nemožno označiť za nesprávnosť procesnú alebo procedurálnu. Nesprávnosť určenia orgánu konajúceho v mene štátu, ktorú namietala žalovaná, nemá znaky procesnej nesprávnosti (vady) konania uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f) OSP a nemožno ju, i keby k nej prípadne skutočne došlo, považovať za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle uvedeného ustanovenia (porovnaj napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zo 4. februára 2014 sp. zn. 3 Cdo 398/2012).

19. Ďalšou odvolacou námietkou žalovanej bolo opätovné posúdenie otázky, či je potrebné na danú vec aplikovať novelu zák. č. 514/2003 Z. z. vykonanú zákonom. č. 412/2042 Z. z. (účinným od 1. januára 2013), ktorou došlo k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ak boli nezákonné rozhodnutia, od ktorých si žalobca nemajetkovú ujmu odvodzuje vydané v roku 2005, teda pred účinnosťou tejto novely. Súd prvej inštancie, viazaný názorom odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení, uviedol, že s poukazom na právne závery vyjadrené odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení pri rozhodovaní v tejto veci nemôže byť uvedeným zákonným ustanovením limitovaný, a preto, pokiaľ súd žalobcovi v tomto konaní priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, súd tak urobil bez zreteľa na uvedené zákonné obmedzenie.

20.1. Touto otázkou sa aj po zrušení prvého rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom opakovane zaoberal Najvyšší súd SR, pričom v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/191/2020 z 27. 01. 2022 uviedol nasledovné:

20.2. Z obsahu dovolania sa dá vyvodiť, že dovolateľ v dovolaní uviedol právnu otázku určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z. účinného od 1. januára 2013, ktorým sa menil zákon č. 514/2003 Z. z., v ustanovení § 17 ods. 4. Z obsahu dovolania vyplýva, že uvedená právna otázka sa týka správnosti posudzovania primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nevyhnutnosti zohľadnenia iných hmotnoprávných predpisov tuzemského právneho poriadku upravujúcich odškodňovanie a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Dovolateľ namietal, že odvolací súd sa odklonil pri riešení právnej otázky od rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 133/2018, 7 Cdo 262/2015 a 4 Cdo 48/2017.

20.3. Podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva, náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). Európsky súd pre ľudské práva tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho, Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon EŠLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných

práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko).

20.4. Dovolací súd uvádza, že v rozhodnutí najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 3 Cdo 19/2018 sa najvyšší súd zaoberal otázkou, či sa ustanovenie § 17 ods. 4 môže, resp. nemôže vzťahovať na právne vzťahy založené pred 1. januárom 2013. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z., ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva.

20.5. Rovnakú právnu otázku riešil aj senát 7C najvyššieho súdu v rozhodnutí zo 17. októbra 2018 sp. zn. 7 Cdo 100/2017, v ktorom sa stotožnil s právnym názorom vysloveným v citovanom rozhodnutí senátu 3C a považoval ho za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

20.6. Pri riešení nastolenej otázky je potrebné pripomenúť aj staršiu judikatúru, týkajúcu sa náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., ktorý zákon neupravoval náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. K záveru o možnosti priznať túto náhradu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. dospela prax všeobecných súdov Slovenskej republiky až v súvislosti s právnym názorom najvyššieho súdu obsiahnutým v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát Rc 13/2009. V rozhodnutí z 31. mája 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, pri riešení nastolenej otázky (odškodnenie väzby) najvyšší súd vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“), i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej aj „zákon č. 58/1969 Zb.“). Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovôľu, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach (najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal na rozsudok ESĽP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike). V nadväznosti na to sa judikatúra začala zaoberať určením výšky odškodnenia, keďže právna úprava v tomto smere úplne absentovala.

20.7. V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 najvyšší súd konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví, či dokonca živote) bagatelizovať.

20.8. Rovnako v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 Najvyšší súd SR dospel k záveru, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie

odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

20.9. V danom prípade žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý na rozdiel od zákona č. 58/1969 Zb. upravuje možnosť priznať aj túto náhradu. Zákon č. 514/2003 Z. z. bol od svojho vydania viackrát novelizovaný. Výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa týkala novela vykonaná zákonom č. 517/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 517/2008 Z. z.“) účinným od 01. januára 2009 a ďalej zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 412/2012 Z. z.“) účinným od 1. januára 2013.

20.10. V zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 517/2008 Z. z. sa výška nemajetkovej ujmy určuje s prihliadnutím najmä na a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Ustanovením § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 517/2008 Z. z. bol stanovený minimálny limit výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami uvedenými v § 7 a § 8 tohto zákona (tak, že jej výška je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody). V zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (pričom osobitným predpisom sa tu podľa poznámky pod čiarou rozumie zákon č. 215/2006 Z. z.). Zákonom č. 412/2012 Z. z. bol teda stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

20.11. Vyššie citované rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 177/2005, 4 Cdo 171/2005, 6 Cdo 37/2012, 6 MCdo 15/2012, na ktoré nadviazali rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 19/2018 a 7 Cdo 100/2017 predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu.

20.12. Rovnaký právny názor na túto otázku zaujal najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach (uznesenie z 24. júna 2020 sp. zn. 6 Cdo 38/2019 a uznesenie z 29. júna 2021 sp. zn. 5 Cdo 127/2019). Uvedený právny názor formuloval najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 19/2018 nasledovne: „na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z., ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva“.

20.13. V rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 38/2019 najvyšší súd vyslovil, že právny názor zastávajúci potrebu podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia, preskúmateľnosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, je pevne zakotvený v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu prakticky od roku 2006. Tento právny názor predstavuje výklad súladný so štandardom ochrany ľudských práv na európskej úrovni, eliminuje ľubovôľu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahoch do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky. Uvedený prístup nepopiera princíp úplného odškodnenia, keďže nevyklučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu

riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia. Nejde teda o retroaktívnu aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom poukazuje na rozdiel medzi priamou aplikáciou predmetného ustanovenia (ku ktorej nedochádza) a zohľadnením iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako kritérií pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy (ku ktorému dochádza). S týmto názorom sa plne stotožňuje aj vec prejednávajúci senát.

20.14. Uvedený názor bol teda opakovane potvrdený a neskôr nebol prekonaný. Napriek iným právnym názorom, na ktoré poukázal dovolateľ vo svojom dovolaní, najmä na rozhodnutia najvyššieho súdu zo 16. marca 2016 sp. zn. 7 Cdo 262/2015 a z 30. júla 2019 sp. zn. 4 Cdo 48/2017 (spočívajúcich v tom, že aplikácia ustanovenia § 17 v znení zákona č. 412/2012 Z. z. na prípady vzniku škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia vydaného pred 1. januárom 2013 by znamenala pripustiť, že poškodenému zaniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške presahujúcej limit zavedený zákonom č. 412/2012 Z. z., by znamenala popretie princípu úplného odškodnenia, ale aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, ďalej zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu, a napokon aj porušenie zákazu retroaktivity) predmetné rozhodnutia nie sú spôsobilé narušiť jasnú judikatórnu líniu zavedenú citovanými rozhodnutiami najvyššieho súdu, nie sú teda rozhodnutiami, v dôsledku ktorých by uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu stratili povahu ustálenej rozhodovacej praxe (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu z 29. júna 2021 sp. zn. 5 Cdo 127/2019).

20.15. Vzhľadom na vyššie uvedené, je možné dospieť k záveru, že najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 6 Cdo 38/2019, 5 Cdo 127/2019, 7 Cdo 24/2020 (a v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 19/2018 a 7 Cdo 100/2017, ktoré boli vydané v čase pred rozhodnutím odvolacieho súdu) odmietol ojedinelú odlišnú prax prezentovanú v rozhodnutiach sp. zn. 7 Cdo 262/2015 a 4 Cdo 48/2017, ktorú nepovažoval za spôsobilú narušiť jasnú judikatórnu líniu zavedenú rozhodnutiami najvyššieho súdu citovanými vyššie. Dovolací súd sa rovnako stotožňuje s uvedeným právnym názorom.

20.16. V danej veci bol obsah samotnej dovolateľom nastolenej otázky, majúcej základ v jeho nesúhlase s konkrétnou výškou odvolacím súdom priznanej mu nemajetkovej ujmy, ktorá v skutočnosti tvorila základ jeho dovolacej nespokojnosti. Otázka - aká má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy - popri zákonných predpokladoch a judiciálne ustálenej praxe - od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Vyplýva to predovšetkým z toho, že ustanovenie § 17 ods. 3 a 4 platného zákona č. 514/2003 Z. z. predstavuje normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, iba málo obmedzeného okruhu okolností.

20.17. Vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím) sa ani nemôže unifikovane vytvoriť ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk (ktoré sú navyše dané iba príkladmo a sú limitované iba zhora) postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 226/2017). Obdobný záver uviedol NS SR aj v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/172/2021 z 27. 01. 2022 a v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo 140/2019 z 24. 02. 2022.

21. Vychádzajúc z uvedeného, pod vplyvom t.č. ustálenej rozhodovacej praxe NS SR odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní o nároku žalobcu z týchto rozhodnutí, a teda z toho, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z. účinného od 1. januára 2013, ktorým sa menil zákon č. 514/2003 Z. z., princíp úplného odškodnenia nevyklučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia. Nejde pritom o retroaktívnu aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ale o zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako kritérií pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Následne sa potom zaoberal samotnou výškou nemajetkovej ujmy, a to tak na základe nezákonného rozhodnutia, ktorým je uznesenie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru boja proti organizovanej kriminalite Západ v Trnave zo dňa 11. 10. 2005, ČVS: PPZ-2/BOK-Z-1-2005

o vznesení obvinenia poškodenému, ako aj uznesenie Okresného súdu Nitra, sudcu pre prípravné konanie zo dňa 13. 10. 2005 sp. zn. 3Tp/194/2005 o vzatí poškodeného do väzby, potvrdené uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 20. 10. 2005 sp. zn. 3Tpo/21/2005.

22.1. Výška nemajetkovej ujmy v obdobných veciach bola riešená aj v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/172/2021 z 27. 01. 2022, v ktorom NS SR už okrem uvedeného uviedol:

22.2. Najvyšší súd v rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví, či dokonca živote) bagatelizovať.

22.3. Danou problematikou sa najvyšší súd zaoberal aj v rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6 Cdo 37/2012, v ktorom dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike.

22.4. V rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 dospel súd k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

22.5. V ďalšom rozhodnutí zo 7. augusta 2018 sp. zn. 3 Cdo 7/2017 najvyšší súd pri riešení predmetnej otázky poukázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). ESLP konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko).

22.6. Napokon v rozhodnutí najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 3 Cdo 19/2018 najvyšší súd konštatoval, že povinnosť všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenil neskôr nič ani zákon č. 514/2003 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení zákona č. 412/2012 Z. z.) tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť

trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP. V tomto rozhodnutí dovolací súd vo vzťahu k predmetnej otázke poukázal na judikatúru ESLP (Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo; Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo; Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko; Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko).

23.1. Výškou nemajetkovej ujmy a jej dokazovaním sa zaoberal vo svojom rozhodnutí zo dňa 21. 10. 2020 sp. zn. 4Cdo/130/2020 aj NS SR, pričom uviedol:

23.2. Podľa čl. 19 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (ods. 1), ako aj na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (ods. 2) a pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe (ods. 3).

23.3. Podľa čl. 35 ústavy má každý právo podnikať a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť. Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

23.4. Každý má právo domáhať sa stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (čl. 46 ods. 1 ústavy). Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

23.5. Podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovedá štát za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, tiež za vzniknutú nemajetkovú ujmu; tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť (§ 3 ods. 2). Zadosťučinenie sa poskytne v peniazoch, ak nemajetkovú ujmu nebolo možné nahradiť inak a samotné konštatovanie porušenia práva by sa nejavilo ako dostačujúce. Pri stanovení výšky primeraného zadosťučinenia sa prihliadne najmä k osobe poškodeného, k závažnosti vzniknutej ujmy a k okolnostiam, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 2 a 3 cit. zákona).

23.6. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy, ale aj v čl. 1 ods. 1 ústavy, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Štát musí niesť absolútnu objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov verejnej moci, ktorým zasiahli do základných práv jednotlivca. Štát totiž nemá slobodnú vôľu, ale je povinný prísne a bezvýhradne dodržiavať právo (teda nie iba zákon) v jeho ideálnej (škodu nespôsobujúcej) interpretácii a aplikácii. Nemôže sa zbaviť zodpovednosti za postup orgánov činných v trestnom konaní, pokiaľ sa ich postup ukáže ako postup chybný, zasahujúci do základných práv a slobôd. Nie je rozhodujúce, ako OČTK vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo; ide o prísnu objektívnu a absolútnu zodpovednosť za výsledok, pri ktorej neprichádza do úvahy ani možnosť liberácie.

23.7. Všeobecné súdy pri rozhodovaní preto nikdy nesmú zabúdať na ústavný pôvod a zakotvenie nárokov uplatňovaných podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Je preto nevyhnutné v každom prípade dbať na to, aby fakticky nedošlo k vyprázdneniu dotknutého základného práva pri použití jeho zákonného vykonania. Inak povedané, aplikáciou citovaného zákona nesmie dôjsť, priamo alebo nepriamo, k obmedzeniu rozsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy, podľa ktorého je nevyhnutné kompenzovať všetku ujmu, ktorú by bolo možné namietat, a nie naopak nepriznať nič, tak, ako to urobili nižšie súdy, z ktorého závermi sa dovolací súd už prima facie nestotožňuje.

23.8. Sudca sa musí vedieť aspoň elementárne vcítiť do pozície postihnutej osoby, hlavne za situácie, kedy má napraviť škody spôsobené OČTK alebo inými súdmi; musí zohľadniť dopad trestného konania na profesný, rodinný, spoločenský, ekonomický a sociálny život. Pokiaľ to sudcovia nižších súdov v konaní bagatelizujú, ich postup sa javí ako postup bez citu pre elementárnu spravodlivosť a ochranu základných práv a slobôd. Zákon č. 514/2003 Z. z. zaväzuje štát absolútne a objektívne, takže je nevyhnutné, aby štát svojim pochybením vzniknuté škody (ujmy) nahradil v maximálnej možnej miere.

23.9. Škodu treba chápať ako ujmu na chránenom statku, ako je majetok, osoba alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požívajú ľudský život, integrita človeka, jeho ľudská dôstojnosť a sloboda. Ľudská dôstojnosť vylučuje, aby s človekom bolo zaobchádzané ako s objektom, či predmetom;

ide totiž o nedotknuteľnú hodnotu, ktorú nemožno obmedziť ústavne konformným spôsobom (čl. 19 ods. 1 ústavy).

23.10. Každé trestné stíhanie a v ňom vykonané zásahy do uvedených chránených statkov, je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy, a to najmä v takom prípade, ak sa vo výsledku preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú fyzickej alebo právnickej osobe, ktoré sa museli podrobiť excesívnym úkonom OČTK. Zásadne platí princíp ochrany práv každého, kto bol poškodený alebo zasiahnutý nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci, v tomto prípade OČTK, a že nemajetkovú ujmu predstavuje už samotný zásah týchto orgánov do práv fyzickej a právnickej osoby.

23.11. Nemajetková ujma je teda škoda, u ktorej z povahy veci je vylúčená náhrada, ktorá by znamenala uvedenie do predošlého stavu; možno ju len kompenzovať, a preto jej náhrada alebo odčinenie má aspoň zmierniť nepriaznivé stavy vzniknuté škodlivým zásahom.

23.12. Aj keď je trestné konanie postavené na zásade oficiality, ale to nezavazuje štát zodpovednosti za postup OČTK, ak sa ukáže, že sa mylili a ich predpoklady, že bol spáchaný trestný čin, sa ukázali byť nesprávnymi. Ak má totiž občan povinnosť sa úkonom OČTK podrobiť, musí v podmienkach materiálneho právneho štátu existovať garancia, že sa mu dostane odškodnenia za ujmy, ktoré mu vznikli podrobením sa týmto úkonom trestného konania, pokiaľ sa preukáže, že trestný čin nespáchal. Pokiaľ by taká perspektíva neexistovala, nebolo by možné trvať na povinnosti jednotlivca, také obmedzenie v rámci trestného stíhania (a to aj vo veci) znášať; to by však viedlo k anarchii v spoločnosti.

23.13. OČTK totiž veľmi často zneužívajú inštitút trestného stíhania vo veci (ktorý bol najskôr po r. 1990 zrušený, a potom opäť obnovený), lebo ním sa podozriví veľmi jednoduchým spôsobom zbavujú všetkých práv, ktoré im inak prislúchajú ako fyzickým a právnickým osobám v neverejnom a nekontradiktórnom prípravnom trestnom konaní (napr. len práva na obhajobu v celom jeho rozsahu, či na podávanie opravných prostriedkov a pod.).

23.14. K skutočne ujma (ne)majetkového charakteru v dôsledku uvedeného postupu OČTK uviedol, že vznik nemajetkovej ujmy zásahom OČTK voči osobe spravidla nemožno dokazovať (3 Cdo 137/2008), lebo ide o stav mysle tejto poškodenej osoby. Ide teda „len“ o zistenie, či sú tu dané objektívne dôvody pre to, aby sa konkrétna osoba mohla cítiť poškodenou a jej tvrdenie, že nemajetková ujma vznikla samotným zásahom OČTK do základných práv a slobôd fyzickej a právnickej osoby. Povedané inými slovami, je potrebné zvážiť, či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu by sa aj iná osoba v obdobnom postavení mohla cítiť dotknutá v zložkách tvoriacich vo svojom súhrne nemajetkovú sféru jednotlivca. Nemajetková ujma je vlastne ujmu morálnou. Ide teda o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa dotýkajú morálnej integrity poškodenej osoby (patrí sem jej dôstojnosť, česť, dobrá povesť, ale aj iné hodnoty, ktoré sa spravidla premietajú vo vnútornom živote človeka - sloboda pohybu, podnikania a pod.). Nemajetková ujma vznikla už samotným zásahom OČTK do základných práv a slobôd fyzickej osoby, ak preukáže, že tento zásah nebol v súlade s právom (vo výsledku).

23.15. V ďalšom postupe potom uvedené hodnoty hrajú vždy dôležitú úlohu pri zvažovaní formy, či výšky zadosťučinenia, s dôrazom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých ku spôsobenej ujme došlo. Tými budú ale také okolnosti začatia trestného stíhania, prejavujúce sa napr. v zistení, že trestné stíhanie bolo proti poškodenému začaté zjavne bezdôvodne alebo dokonca s cieľom poškodiť ho, či znevážiť.

23.16. Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom však preukáže a odôvodní, že mu také škoda vznikla, nemôžu súdy rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec nahradená, alebo že medzi protiprávnym konaním a vznikom škody nie je príčinná súvislosť. Súdy v takejto situácii určia výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia jednotlivých okolností prípadu.

23.17. Žiadne skutkové okolnosti, ktoré už odzneli, totiž nemožno následne, ex post, preukázať s absolútnou istotou. Vždy pôjde o otázku určitej miery pravdepodobnosti. Absolútna istota teda nie je dôkazný štandard, ktorý je možné v súdnom konaní aplikovať, lebo by pri tom dôkazné bremeno

prakticky nebolo možné uniesť. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je čl. 47 ods. 3 ústavy, podľa ktorého sú si všetky strany sporu v konaní rovné tak, aby každá zo strán mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju, z pohľadu konania ako celku, podstatným spôsobom neznevýhodňujú vzhľadom k protistrane. Cieľom zásady rovnosti je potom dosiahnutie „spravodlivej rovnováhy“ medzi stranami sporu.

23.18. Pod takto definovanú rovnosť strán sporu spadá nielen realizácia ich procesných oprávnení, ale aj otázky dôkazného bremena, ktoré je na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprímerané, lebo v opačnom prípade nemožno konanie ako celok považovať za spravodlivé. Tento všeobecný princíp rovnosti strán bolo potom nutné premietnuť aj do činnosti nižších súdov pri dokazovaní škody (nemajetkovej ujmy) a jej výšky a príčinnej súvislosti medzi protiprávnosťou a vznikom škody.

24. Pokiaľ ide o výšku priznanej nemajetkovej ujmy žalobcovi, táto bola namietaná oboma stranami sporu, keď žalobca ju považoval za nedostatočnú a žalovaná za neprímerane vysokú. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd vychádzal z dokazovania, vykonaného súdom prvej inštancie bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia, pričom pri stanovení výšky primeranej nemajetkovej ujmy na strane žalobcu v danej veci sa riadil kritériami, uvedenými v bode 22. a 23. tohto rozhodnutia, zhrnutými v rozhodovacej činnosti NS SR. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie sa zaoberal jednak nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru boja proti organizovanej kriminalite Západ v Trnave zo dňa 11. 10. 2005, ČVS: PPZ-2/BOK-Z-1-2005 o vznesení obvinenia poškodenému a tiež nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 13. 10. 2005 sp. zn. 3Tp/194/2005 o vzatí poškodeného do väzby. Pri oboch týchto nárokoch sa zaoberal špecifikami daného prípadu a okolnosti v danej veci porovnával s rozhodnutiami NS SR, zaoberajúcimi výškou nemajetkovej ujmy, odvodzujúcej sa od rovnakých nezákonných rozhodnutí štátu a zohľadnil tiež to, ako senát, rozhodujúci o danej veci postupoval v takýchto prípadoch vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti.

25. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy odvodzujúcej sa od uznesenia vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru boja proti organizovanej kriminalite Západ v Trnave zo dňa 11. 10. 2005, ČVS: PPZ-2/BOK-Z-1-2005 o vznesení obvinenia poškodenému, tu je potrebné uviesť, že odlišnosť tohto prípadu od väčšiny súdmi prejednávaných prípadov sú dve veci, a to neprímeraná dĺžka trestného stíhania a skutočnosť, že žalobca bol v čase trestného stíhania bývalým štátnym príslušníkom SR, v tom čase občanom bez štátnej príslušnosti. Trestné stíhanie žalobcu v danej veci bolo ukončené až uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra sp. zn. Kv 1/13/4400-27 zo dňa 31. 01. 2018, teda trvalo 12 rokov a tri mesiace, čo je dlhšia doba, ako vo väčšine prípadov, ktoré rozhodovali súdy v obdobných veciach, čo je potrebné zohľadniť. Táto dĺžka trestného stíhania sa však prejavila o to viac v prípade žalobcu, ktorý bol v čase trestného stíhania osobou bez štátnej príslušnosti, ktorý však žil na území Slovenskej republiky s tolerovaným pobytom na území SR, o predĺženie ktorého musel každých 6 mesiacov žiadať. Takéto závery vyplývajú aj z upovedomenia o výsledkoch vybavenia podnetu prof. JUDr. Máriou Patakyovou, PhD., ktorá v tomto upovedomení okrem iného uviedla, že tolerovaný pobyt nepredstavuje dlhodobé či trvalé riešenie. Zabezpečuje, že cudzinca nemožno vyhostiť, no nezabezpečuje istotu pobytu v budúcnosti. Počas platnosti tolerovaného pobytu štátny príslušník tretej krajiny nemôže podnikáť. Vzhľadom k tomu, že žalobca mal vystavený cudzinecký pas, ten ho oprávňoval len na cestovanie v rámci územia Slovenskej republiky, v dôsledku čoho mu nebolo umožnené navštíviť rodinných príslušníkov žijúcich v Českej republike. Teda viaceré jeho základné práva a slobody boli obmedzené, resp. neexistoval spôsob, akým by ich mohol v praxi realizovať. Ďalej bolo konštatované, že tolerovaný pobyt žalobcovi neumožňoval založiť si bežný účet v banke, uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere alebo zmluvu o pôžičke, čím sa neprímerane zasahovalo do jeho práva na súkromný život. Možnosť zamestnať sa u žalobcu bola značne obmedzená a nebolo mu umožnené participovať na správe verejných vecí. Ako cudzinec s tolerovaným pobytom nemohol mať zdravotné poistenie a mal možnosť dať sa poistiť len v komerčnej poisťovni uzatvorením poisťovnej zmluvy a hradením si poisťného z vlastných prostriedkov. To by neplatilo, pokiaľ by bol zamestnaný. Z uvedených dôvodov verejná ochrankyňa práv zistila porušenie základných práv a slobôd obsiahnutých v ústave a v medzinárodných dohovoroch, ktorými je Slovenská republika viazaná. Verejná ochrankyňa práv tiež uviedla, že predmetné trestné konanie sa vyznačuje vysokou komplexnosťou, najmä s ohľadom na jeho cezhraničný charakter, avšak doba jeho trvania v tom čase v

dĺžke 11 rokov je neprimeraná. Tak isto takýto stav právnej neistoty, v ktorej sa žalobca nachádzal, je v rozpore s účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

26. Z uvedeného je zrejmé, že u žalobcu trvalo trestné stíhanie neprimerane dlho, avšak rozdiel jeho okolností je špecifický najmä z dôvodu, že bol na území SR osobou bez štátnej príslušnosti s tolerovaným pobytom, pričom bol bývalý štátny príslušník SR a o štátnu príslušnosť SR aj žiadal, čo počas vedenia trestného stíhania nebolo možné, a preto mu štátne občianstvo SR bolo udelené opätovne až osvedčením o štátnom občianstve Slovenskej republiky z 12. 10. 2018. V žiadnej inej odvolacím súdom zistenej veci nešlo o takýto prípad, čo bolo potrebné v danej veci zohľadniť, pričom aj k záverom verejnej ochrankyne práv, práve obmedzenia z tohto dôvodu boli dôvodom na zvýšenie nemajetkovej ujmy z tohto dôvodu.

27. Čo sa týka nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za trvanie väzby, ktorá trvala na základe uznesenia Okresného súdu Nitra zo dňa 13. 10. 2005 sp. zn. 3Tp/194/2005 o vzatí poškodeného do väzby od 11. 10. 2005 do 14. 03. 2007, teda 517 dní, k tomu je potrebné uviesť, že väzba predstavuje pozbavenie osobnej slobody, čo je jedným z najzávažnejších zásahov do základných ľudských práv a slobôd fyzickej osoby. Trestné stíhanie a v rámci neho výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú aj ďalšie dopady na jeho osobný život a životný osud. Podstatnou okolnosťou je nedobrovoľné obmedzenie osobnej slobody žalobcu na dlhé obdobie, nepreukázanie spáchania trestného činu, v súvislosti s ktorým bola väzba nariadená a zložené psychické momenty, ktoré so sebou výkon väzby prináša. U žalobcu je špecifickou okolnosťou vo vzťahu k väzbe to, že dňa 31. 03. 2006, teda počas jeho pobytu vo väzbe sa mu narodila dcéra Katarína Hausnerová, pričom nemohol byť pri jej narodení, ani v prvých mesiacoch jej života, čo je z hľadiska prežívania rodiča mimoriadne a osobitné obdobie v jeho živote. Dcéru mohol vidieť až po prepustení z väzby, teda až takmer po roku.

28. Pokiaľ ide o rozhodovaciu činnosť odvolacieho senátu, odvolací súd poukazuje na to, že vo veci sp. zn. 9Co 155/2020 odvolací súd potvrdil vyhovujúci výrok, ktorým bolo priznaných 5 000,- eur ako nemajetkovú ujmu za vznesenie obvinenia, ktoré trvalo od 23. 03. 2012 do 27. 11. 2018, kedy bol žalobca z tohto trestného činu oslobodený, pričom išlo o zločin týrania blízkej a zverenej osoby.

29. Odvolací súd sa zaoberal aj aktuálnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu ohľadne výšky nemajetkovej ujmy priznanej v obdobných prípadoch, pričom z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 140/2019 z 24. 04. 2022 vyplýva, že išlo o vec, kde bol žalobca advokátom, obvinenie bolo vznesené dňa 09. 09. 1999 a k oslobodeniu došlo 26. 05. 2010 a vo väzbe bol od 14. 09. 1999 po dobu 88 dní, pričom Krajský súd v Trnave rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil (OS zamietol pre premlčanie) a priznal nemajetkovú ujmu za väzbu 5 000,- eur, pričom Najvyšší súd skúmal práve výšku náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu a dovolanie vo veci zamietol, keď mal za to, že odvolací súd postupoval podľa ustálenej súdnej praxe a vymedzil kritériá, ktorých naplnenie skúmal na základe výsledkov vykonaného dokazovania. Určenie výšky nemajetkovej ujmy zodpovedá a je súladné s požiadavkou spravodlivosti.

29. V rozhodnutí vedenom na NS SR pod sp. zn. 7Cdo 263/2020 z 31. 03. 2022 išlo o vec, v ktorej bolo uznesením vznesené obvinenie dňa 07. 04. 2006 pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a uznesením o vzatí do väzby zo dňa 07. 04. 2006 bol žalobca vzatý do väzby, v ktorej bol do 02. 05. 2006. Trestné stíhanie skončilo oslobodením žalobcu spod obžaloby dňa 06. 10. 2009. Trestné stíhanie žalobcu v tejto veci teda trvalo 3 roky a 6 mesiacov a väzba trvala rok aj 26 dní. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach v tejto veci bolo zmenené rozhodnutie Okresného súdu Košice I. a to tak, že za primeranú nemajetkovú ujmu po zohľadnení povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania väzby a preukázané následky zásahu do osobnostnej sféry žalobcu považoval krajský súd sumu 15 000,- eur, pozostávajúcu z náhrady za väzbu vo výške 5 000,- eur a za nezákonné rozhodnutie vo výške 10 000,- eur nielen za primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave o spravodlivosti a slušnosti. Okresný súd Košice I. pritom rozhodol o povinnosti zaplatiť nemajetkovú ujmu v tejto veci 30 000,- eur za väzbu a 30 000,- eur za vznesené obvinenie. NS SR v tejto veci skonštatoval, že odvolací súd sa právnymi závermi, na ktorých založil rozhodnutie napadnuté dovolaním neodklonil v nastolenej otázke (otázka primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a judikatúry ESLP) od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd uviedol, že odvolací súd svojim zmeňujúcim rozhodnutím redukoval prvostupňovým súdom priznanú celkovú výšku priznanej sumy 60 000,- eur na sumu 15 000,- eur, ktorá predstavovala nemajetkovú ujmu spôsobenú

žalobcovi nezákonným rozhodnutím (vedením trestného stíhania a väzbou). V zhode s rozhodnutiami dovolacieho súdu, pri posudzovaní kritérií, podľa ktorých sa určuje výška nemajetkovej ujmy, aj odvolací súd - cez prizmu skoršej súdnej judikatúry - v zásade zohľadňoval neskoršiu právnu úpravu § 17 ods. 3 a 4 zák. č. 514/2003 Z. z., a to aj napriek tomu, že posudzovaný nárok sa týkal skoršieho obdobia. Odvolací súd v tejto súvislosti explicitne uviedol, že zákonné ustanovenie § 17 ods. 3 a 4 zák. č. 514/2003 Z. z. priamo neaplikoval. Aj cez skoršiu judikatúru dospel k hornej hranici stropu, predstavujúcemu 50-násobok minimálnej mzdy, ktorý ako uvádza aj žalovaná v podanom dovolaní v reáliách danej veci predstavoval sumu 14 800,- eur (súd priznal žalobcovi 15 000,- eur). Na strane druhej, uvedený strop nepovažoval odvolací súd za konečný a pripustil existenciu dôvodov pre priznanie náhrady, ktorá prekračuje stanovený limit, tieto však nezistil. Následne, zdôrazniac, že náhradu za nezákonné rozhodnutie nemožno oddeliť od náhrady za väzbu, naopak, je potrebné ich posudzovať spoločne, keďže nie je možné oddeliť následky, ktoré boli nimi spôsobené v bodoch 112. až 123. vysvetlil, ktoré okolnosti pre priznanie sumy 15 000,- eur zohľadnil a ktoré nie.

30. Pokiaľ ide o rozhodnutia NS SR, na ktoré v odvolaní poukazoval žalobca, a ktorými odôvodňoval ním navrhovanú výšku nemajetkovej ujmy, ktorá je vyššia, ako bola priznaná vo väčšine rozhodnutí súdov, k tomu je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o konanie vedené na NS SR pod sp. zn. 3 Cdo 821/2015, v rozhodnutí zo dňa 22. 3. 2017 dovolací súd dovolanie odmietol. Išlo pritom o vec, v ktorej Okresný súd Košice II. rozsudkom zo dňa 3. septembra 2013 sp. zn. 20C 113/2007 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 77 000,- eur s príslušenstvom. Rozhodol tak po zistení, že sú splnené podmienky v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení do 31. decembra 2007. Voči žalobcovi bolo vydané nezákonné rozhodnutie, konkrétne uznesenie vyšetrovateľa Policajného zboru SR, na základe ktorého bol žalobca trestne stíhaný pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery a následne disciplinárne stíhaný do 22. novembra 2006, kedy bolo vo veci definitívne rozhodnuté v jeho prospech. Žalovaná zodpovedá aj za nesprávny úradný postup, spočívajúci v tom, že vtedajší minister vnútra sa z titulu svojej funkcie opakovane negatívne vyjadroval o žalobcovi v médiách v čase, keď trestné stíhanie ešte nebolo právoplatne skončené, pričom svojimi vyjadreniami podsúval verejnosti názor, že žalobca sa uvedených trestných činov skutočne dopustil. Týmto vyjadreniami bola žalobcovi spôsobená morálna ujma v oblasti pracovného, spoločenského i rodinného života a bolo neoprávnene zasiahnuté do jeho práva na súkromie. Žalobca v tom čase vykonával funkciu sudcu, v ktorej sa kladie osobitný dôraz na bezúhonnosť, bola o to výraznejšie znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Zásah do osobnosti žalobcu bol natoľko intenzívny, že odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Tento rozsudok súdu prvej inštancie bol Krajským súdom v Košiciach na odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. marca 2015 sp. zn. 11 Co 558/2013 potvrdený, keď sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho skutkovými zisteniami i právnymi závermi. K výške priznanej nemajetkovej ujmy sa dovolací súd v rozhodnutí nevyjadril.

31. V rozhodnutí sp. zn. 2Mcdo/2/2017 zo dňa 29. 06. 2017 NS SR mimoriadne dovolanie odmietol. Išlo o vec, v ktorej Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 30. mája 2011 sp. zn. 11 C 101/2009 žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 50 000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobný návrh zamietol. Dňa 4. augusta 2005 Prezídium Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii vydalo uznesenie, na základe ktorého bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody. Následne 9. augusta 2005 bol zadržaný žalobca ako podozrivý z predmetnej trestnej činnosti. Okresný súd mal za nepochybné, že pri zadržení a obmedzení osobnej slobody žalobcu došlo k porušeniu procesných noriem Trestného poriadku, nakoľko neboli naplnené žiadne procesné predpoklady, aby bola osoba žalobcu takýmto spôsobom zadržaná a bola jej obmedzená osobná sloboda. Ak malo byť trestné stíhanie a podozrenie OČTK vedené proti Q., nebol dôvod u žalobcu, aby bol zadržaný ako osoba podozrivá a nebol dôvod, aby bola žalobcovi týmto spôsobom obmedzená osobná sloboda. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že u žalobcu došlo zo strany vyšetrovateľov, ako aj dozorujúceho prokurátora k nesprávnemu úradnému postupu pri jeho zadržení, v dôsledku ktorého mu vznikol nárok na náhradu škody tým spôsobenej. Mal tak za to, že u žalobcu je daný právny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné zadržanie a obmedzenie jeho osobnej slobody vo výške 50 000,- eur. Výšku nemajetkovej ujmy určil s prihliadnutím na intenzitu, rozsah, ohlas, ako aj následky a závažnosť tohto zásahu. Dňa 3. decembra 2007 bolo definitívne skončené trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu korupcie. Ujma na zdraví, dobrom mene, povesti a pod., ktorá vcelku predstavuje nemajetkovú ujmu, nebola spôsobená

a neprejavila sa len v jeden deň (len zadržaním a obmedzením osobnej slobody), ale bola dotváraná postupne, pričom k jej završeniu (aspoň v žalovateľnej výške) došlo skončením trestného konania, v ktorom žalobca bol pôvodne podozrivý z trestného činu korupcie. Krajský súd v Bratislave na odvolania žalobcu a žalovanej rozsudkom z 12. júna 2013 sp. zn. 2 Co 363/2011 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. NS SR v závere rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na nález ústavného súdu z 22. marca 2017 sp. zn. I. ÚS 274/2016-53, ktorého vysloveným právnym názorom je najvyšší súd viazaný, s poukazom na zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu z 18. marca 2015 sp. zn. PLz. 3/2015, na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia z 20. októbra 2015, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015, ako aj s poukazom na aktuálne rozhodnutia ESLP z 9. júna 2015 vydané vo veciach proti Slovenskej republike (DRAFT-OVA, a. s., PSMA, s. r. o. a COMPCAR, s. r. o.), najvyšší súd skúmal na podklade spisu, či žalovaná napadla rozsudok odvolacieho súdu dovolaním. Po zistení, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nepodala, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol mimoriadne dovolanie ako procesne neprípustné bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania, teda ani v tomto rozhodnutí sa NS SR výškou priznanej nemajetkovej ujmy nezaoberal.

32. Čo sa týka určovania výšky nemajetkovej ujmy, Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 467/2021 z 30. 11. 2021 uviedol, že je toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či ESLP, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstávam spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste (III. ÚS 754/2016).

33. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd zohľadnil ustanovenie § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. ako normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Pri stanovení peňažnej náhrady za nemateriálnu ujmu odvolací súd okrem už skutočností uvádzaných v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie, v bodoch 52. a 54. napadnutého rozsudku, s ktorými sa stotožňuje, teda dopad trestného stíhania a väzby žalobcu na jeho rodinný život, pracovný život, zdravie, zohľadnil špecifické okolnosti prípadu žalobcu, na ktoré odvolací súd poukázal v tomto rozhodnutí, a zohľadniac citovanú judikatúru NS SR v obdobných veciach a porovnaním skutočností rozhodujúcich pre rozhodnutie v iných veciach so skutočnosťami v tejto veci dospel k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu za trvanie trestného stíhania vo výške 22 200,- eur a nemajetkovú ujmu za väzbu vo výške 20 680,- eur (5 000,- eur + 15 680,- eur), jeho rozhodnutie, po zohľadnení všetkých už uvedených skutočností, je správne a dostačujúce a neprekračuje u každého z nárokov sumu 24 000,- eur (ako 50-násobok minimálnej mzdy; 480,- eur x 50), preto rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za správne a primerané, zohľadniac už aj uvádzané špecifické okolnosti na strane žalobcu. Priznanie nemajetkovej ujmy vo vyššej výške nepovažoval ani odvolací súd za primerané, pričom už táto súdom určená suma je vyššia, ako v iných veciach z týchto nárokov, v čom sú zohľadnené práve špecifické okolnosti na strane žalobcu, ktoré odvolací súd uviedol v bodoch 25. až 27. tohto rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

34. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, a keďže žiadna zo strán nemala v odvolacom konaní úspech, odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).